

Déli Hirnapló

KERESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Timisoara-Beivárea,
Szentgyörgy-tér 4. szám. • Telefon este 3 óráig 2-52, asom-
kor 10. vagy 2-42. szám. • ELŐFIZETÉSI ÁRAK KÜLFÖLDÖN:
havi 110 Lel, negyedévre 330 Lel, félévre 600 Lel,
egész évre 1200 Lel vagy csekkel egyenlő ártékú valuta

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VUCHETICH ENDRE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK TEMESVÁROTT ÉS VIDÉKEN HON-
RESZITÉSSEL: havi 60 Lel, negyedévre 180 Lel, fél-
évre 360 Lel, egész évre 720 Lel. • Kétszámítással, valamint
állami nyugdíjasként részletek havi 60 Lel, egy negyed-
évre 180 Lel, egy félévre 360 Lel és egy egész évre 720 Lel

VI. ÉVFOLYAM + 192. SZÁM

TIMISOARA, 1930 AUGUSZTUS 24, VASÁRNAP ÁRA 4 LEI, BUKARESTBEN 5 LEI

Torgácscok

franciák után most az angolok is
vették azt a hivatalos jelentést,
Románia közgazdasági viszonyai-
számol be. Ha már a francia szak-
helyzetképe sötét tonusu, úgy az
kereskedelmi attasé festményére
mondhatjuk, hogy fekete feke-
en. A latin testvér sem nagyon lep-
te a hibákat és bajokat, de az angol
szentes igaztalan szeszációs leírása
Románia közgazdasági katasztrófája-
ra. Nekünk a jelentés semmi újat
mond, mert — sajnos — szenvedő
ei vagyunk ennek a lerongyolódás-
nak. A rongyokat legalább az idegenek
igyekeztünk takargatni. Most
azt sem lehet. A franciák és an-
gok elvitték hű fotográfiánkat és
dog-boldogtalan ma Románia gaz-
sági összeomlásáról beszélhet komo-
n, vagy taraghat róla jó vagy rossz
szeket. Bár külföldön is elmúltak
azok az idők, amikor Bratianu
ernyőjének, vagy a külföldi bankár
ájának esetén még nevettek. Kezde-
k bennünket egy közlegyintéssel el-
nézni. Kezdjük nem érdekelni a kül-
det. Mint a csökönyös beteg, aki
fogadja meg az orvos tanácsát
y, hogy ez végül is magára hagyja.
t érte el rövid egy évtized alatt Eu-
pának egyik leggazdagabb országa
n zsebrák viresaft révén, melyet
előtlenül folytattak. Hogy mi lesz
vége, előrelátható. Mi lenne a bajok
szere, számtalanszor megirtuk. Az
ngol jelentés erre már nem terjed ki.
franciáké sem. Uglátszik Romá-
t ama bizonyos konok betegnek te-
ntik.

Nem csoda mindez. Ahol a legfonto-
bb dolgokat annyi koncepciónélküliz-
ggel, az ügyeket olyan hozzá nem ér-
ssel vezetik, más eredmény nem igen
várható. Egy csekély kis példa.
september elsején lép életbe az új
suti tarifa. A lapok már közölték,
gy elkészült, egyes részletek is nyil-
nosságra szivárogtak már. Szűk bü-
kratikus réseken át szivárogtak ezek
hírek, melyeket jobban titokban tar-
ttak, mint a besszarábiai sziguranca-
nök a chiffrakulesot. Ahelyett, hogy
indenfelé plakatiroztatták volna. Így
ett, hogy amikor több bánási nagy-
ereskedő megbizottja napok előtt

Maniu megbukik, ha őszig nem cseréli ki tehe- tetlen minisztereit

A belpolitikai helyzetre és a jö-
vő lehetőségeire rendkívül érdekes
fényt vet az a nyilatkozat, ame-
lyet D. R. Joa n i t e s c u, volt bel-
ügyi alminiszter tett. Joa n i t e s c u ki-
jelentései a következőket tartalmaz-
zák:

— A diktatura nem aktuális és
kár róla beszélni. Azok a fiatal
urak, akik azzal áltatják magukat,
hogy a diktaturához birják az ural-
kodó bizalmát, azok vagy komédiá-
sok, vagy reménytelen utopisták.
Romániának nem kell a diktatura
és Románia nincsen is felkészülve a
diktaturára. Lehetséges, hogy az
egyed politikai pártokban nagy hi-
bák vannak, azonban ezek a hibák
nem szólnak a diktatorikus kor-
mányzás megvalósítása mellett.

Csakis a politikai pártoknak
az ország életébe való beillesz-
kedése adhatja meg az ország-
nak a fejlődési lehetőséget.

Károly király alkotmányosan érző
uralkodó és egy percig sem gondol
a diktatura bevezetésére. Ami a po-
litikai helyzetet illeti — fejtette ki
tovább a volt alminiszter — ab-
ban idővel várható változás. A hely-
zet ma az, hogy a nemzeti paraszt-
párt erős, minden esetre erősebb,
mint ellenfelei, mert azok gyöngék.
A kormány kitűzött programjának
csak nagyon jelentéktelen részét va-
lósította meg eddig és most vár
csak a kormányra az igazi munka.

Lehetséges, hogy Maniu Gyula
kormányát ősszel beadja lemond-
dását és ebben az esetben párt-
kormányról szó sem lehet, ha-
nem az uralkodó előkelő szemé-
lyiségekből alakítja meg az új
kormányt.

Ez a tekintélyes személyiségekből
álló kormány a jelenlegi parlament-
tel működne együtt. Szerintem
semmi különösebb nehézséget nem
okoz a jelenlegi parlamenttel való
együttműködés, mert a személyisé-
gekből álló kormány kötött pro-
grammal venné át a parlamenti idő-
szak lejártáig az ország kormányzá-
sát. Azonban sok minden mellett
szól, hogy még kormányváltás
esetén is enkölcsi lehetetlenség
lenne a jelenlegi parlamentet fel-
oszlantni.

A nyilatkozathoz a bukaresti la-
pok különböző megjegyzéseket fű-
nek. Így igen érdekesek az Adeve-
rul megállapításai. A lap úgy tudja,
hogy a nemzeti parasztpárt vezeté-
sében már legközelebb jelentős-
teljes változások állanak be.

Tény, hogy Maniu és a nemzeti
parasztpárt az uralkodó bizal-
mát bírja, azonban ha Maniu
Gyula nem cseréli ki azon mi-
nisztereit, akik tehetetleneknek
bizonyultak, úgy ősszel komo-
lyan kormányváltással kell
számolni.

Igy vagy átalakítja Maniu Gyula
a kormányát, vagy átadja a helyét
a személyiségekből álló kormánynak
és ebben az esetben Titulescu
jön ismét számításba, mint leendő
kormányelnök.

A belpolitikai helyzet lassan tisztá-
zást nyer. Bratianu Vintila,
a jövő hét elején visszatér nyári
üdüléséről és szokása ellenére nem
utazik mihaestii birtokára, hanem
Bukarestbe jön. Bratianu Vintila
a jövő hétre összehívja a liberális
párt vezérőlbizottságát, amely
megvitatja a belpolitikai helyzetet
és ezen alkalommal szobakerül a
pártelnökség kérdése is. A Curentul
úgy tudja, hogy

Bratianu Vintila szeptember
közepén benyújtja a liberális
párt elnökségéről való lemondá-
sát.

Erről az elhatározásáról a pártel-
nök intim barátait és politikai bi-
zelmasait állítólag már külföldről
értesítette. Akik azonban Bratianu
szívós ragaszkodását a hatalomhoz
ismerik, jogos kétkedéssel fogadják
azt a hírt, mintha önszántából haj-
landó volna a párt vezetéséről a
béke érdekében lemondani. Ilyen
körülmények között a liberális párt
jövő heti vezérőlbizottsági ülése
rendkívül izgalmas befolyásának
ígérkezik.

megjelent Bukarestben és a vasúti ve-
zérőszolgálatoság tarifaosztályánál az új
díjzabást kérte, elküldték a főváros
másik részében fekvő másik osztály-
hoz. Innen egy menetjegyirodába, on-
nan pedig újabb helyre utasították. A
szegény ember sietett egyik helyről a
másikra, míg elérkezett vonatának in-
dulási ideje, amikor a pályaudvarra
sietett — a tarifa nélkül. Ilyen fejte-
len a mi egész tarifapolitikánk is,
amely nemcsak az áru milyensége, ha-
nem értéke, ára, minősége, az egyes
évszakok és a barométer szerint is iga-

zodik. Ez is egy példa abból a sok-
ezerből, amelyek miatt sem a francia,
sem az angol szakértő nem küldhetett
kedvezőbb jelentést Románia közgaz-
dasági viszonyairól.

Ami áll a közgazdaságra, az áll a
politikára is, a közigazgatásra is és
mindenre. Temesvár gazdasági tanács-
si állásra már egyszer jelöltek egy nem
a tisztviselői státuszba tartozó embert.
A revíziós bizottság a választást
megsemmisítette. Újabb pályázatot ír-
tak ki, melyre tizenegyen adták be

kérvényüket. Köztük nem egy régi
érdemes tisztviselője a városnak. Amit
megjósoltunk, bekövetkezett. A tizen-
egy pályázó közül, a sok érdemes vá-
rosi tisztviselő közül pont csak az az
egy felelt meg a jelölő bizottság tag-
jainak, akinek jelölését a revíziós bi-
zottság egyszer már megsemmisítette.
Mintha nem is az lenne a fontos, hogy
a gazdasági szakosztály végre vezetőt
kapjon, hanem az, hogy az urak a csak-
azértis társasjátékkal szórakozzanak és
évdjenek egymással és a közönséggel.

250 lei 1 m² elsőrangú **PARKETT 150** lei 1 m² elsőrangú **KRAUSER-nál**
T Ö L G Y TELJESEN SZÁRAZ B Ü K K Temesvár IV. Telefon 18-46

Az orosz szovjet rémuralma:

Ezrével hurcolják a cseka emberei a szerencsétlen parasztokat Szibéria belsejébe

Szovjetországban, de különösen Ukrajnában, napról-napra veszélyesebb jelleget ölt a parasztság és most már a munkások elkeseredése is. Részletesen közöltük, hogy Ukrajnában az őszi vetés, főleg azonban az idejű termés elosztása miatt véres zavargások és összeütközések támadtak úgy, hogy a szovjet kénytelen volt Oroszország belsejéből katonai erősítést küldeni a veszélyeztetett Ukrajnába. A cseka ügynökei most leplezték, hogy a zavargások elfojtására küldött haderőben antikommunisták fejtenek ki élénk tevékenységet. Ezek a kollektívizmussal ellen alakult liga szolgálatában állnak. Az eddigi nyomozás szerint a Putava városban állomásozó vörös ezred kaszárnyájában röpiratokat találtak, amelyekben a kommunista diktatura megdöntésére hívják fel a vörös katonákat.

Nagyon sok katonát és tisztet tartóztattak és számos parasztagazdát, aki az ellenforradalmi szervezkedéssel érintkezést tartott, börtönbe vetettek.

Ukrajnában más tünetek is vannak. A hadköteles ifjak ugyanis elszöknek a sorozás elől. Tavaly ilyenkor még nyolcvanöt százaléka a hadköteleseknek jelentkezett katonai szolgálatra, idén azonban ez a szám már ötven százalékra csökkent. Ennek az ötven százaléknak tizenöt percentje antiszovjet gondolkodása miatt alkalmatlan és ezeket nem sorozzák be. Mindezekről panaszkodik most Ukrajna szovjet érzelmlapja, a Krasnaia Zvezda is. A lap még egy másik érdekes körülményt is említ, amely jellemző a néphangulatra. Szovjetországban ugyanis a tényleges tisztak nyolcvan százalékát kimondottan proletárfijakból kell kiválogatni. Idén háromezer hely volt szabad az odesszai tiszti iskolában, ezeknek az ifjaknak a számára, azonban a proletárok közül háromezer helyett alig ezeröt száz jelentkezett.

Ez a tény élénken igazolja, hogy mennyire gyűlöli már a munkáosztály is a népboldogító szovjetbiztosok uralmát.

Kiewi magánjelentés híriül hozza, hogy a szovjet valósággal irtó hadjáratot kezdett a szerencsétlen parasztság ellen. Nap-nap mellett tehervonatokat lehet látni, amelyek zsufolásig tömve vannak ukrajnai paraszttal, akiket a kollektív termésrendelet elleni magatartás miatt Szibériába deportálnak. Ezeket a vonatokat a cseka katonái őrzik és a szerencsétlen paraszttal lehetetlen beszélni. A deportálásra ítélt áldozatok ezrei nyomoruságos állapotban vannak. Egy-egy teherkocsi, amelybe normális körülmények között alig fér be harminchat egyén, a szovjet emberek nyolcvan-száz személyt préseltek össze. Asszonyokat, gyermekeket, férfiakat vegyesen úgy, hogy a szerencsétlen teremtések közül nagyon sokan szállítás közben pusztulnak el.

Akik utközben meghalnak, azokat a cseka katonái egyszerűen

kidobják a vonatból és ezek a holttestek a vasuti sínek mentén eltemetlenül jelzik, hogy merre haladt keresztül a szerencsétlen ukrajnai parasztokat szállító vonat.

Ukrajnában a szovjet kegyetlen magatartása miatt napról-napra nő az elkeseredés és komolyan lehet tartani a parasztfordulomtól, amely végül is eltiporja a szovjet zsarnoki önkényét.

Ha a közönség az utcán megtanul járni, kevesebb lesz a forgalmi balesetek száma

Szokatlan panaszos levelet juttattak el szerkesztőségünkbe. A panasztevő ezuttal egy temesvári takszissor, aki kartársai nevében szól. A temesvári gépkocsi szerencsétlenségeknek — írja a soffőr — nyolcvan százalékban legalább is a közönség az oka és ne okolják minden balesetnél a takszissorokat, akik a jelenlegi súlyos viszonyok között amúgy is nehezen keresik meg a mindennapi kenyérré válót.

— Szeretnénk, ha valamelyik szerkesztő ur — mondja továbbá — csak félnapot áldozna arra és velünk utazna a városban, akkor megállapítaná, hogy hányszor van naponta szüksége az agyonvándolt takszissoroknak a lélekjelenlétre, hányszor lehetne naponta karambolja és szerencsétlensége éppen a közönség miatt és hány esetben éppen maguk a soffőrök háritják azt el. Igaz, hogy ez a soffőr kötelessége, de számoljanak azok, akik panaszolják a soffőröket, hogy az utas türelmetlen, ideges és akkor beláthatják, hogy a soff-

főrnek más gondja is van, mint a temesvári közönséget az utcán jártatni.

Van bizonyos igazság a soffőr levelében. Számos esetben szemtanúi lehetünk, amikor a legforgalmasabb utcán a járőrelők minden elővigyázatosság és megfontolás nélkül vágnak keresztül az uton. És igazán állandó lélekjelenlétre van a soffőrnek szüksége. Temesvár ma fejlődő nagyváros és napról-napra nagyobb a forgalma. Ebben a forgatagban a közönség tanuljon meg az utcán járni. Ha pedig nem tud, tanítsa meg a rendőrség. Necsak az autók, kerékpárok és kocsik forgalmát szabályozza a rendőrség, hanem ügyeljen arra is, hogyan jár a közönség az utcán. A világvárosok szigorú közlekedési rendelete nyomán a rendőrség készítsen szabályrendeletet és tanítsa meg a temesvári közönséget az utcán járni. Akkor a közönség önmaga háritja majd el a mind gyakrabban előforduló gépkocsibaleseteket.

Tejjel és vajjal kell ezután izletesen előállítani a péksüteményeket

A temesvári drágaság letörése érdekében — amint azt a Déli Hírlap megírta — a városi állandó választmány akciót kezdett. Tegnap délelőtt Schmitz Ferenc dr. alpolgármester magához kérte Hollinger Miklóst, a pékipari csoport elnökét, aki Gazda József szindikátusi titkárral jelent meg a polgármesternél. Schmitz dr. közölte, hogy nem annyira a kenyérrak kifogásolhatók, bár azok is magasabbak, mint például Aradon, de kérte azt, Hollinger elnöki minőségében hasson oda, hogy amikor a sütemény ára másfél lei, akkor a temesvári pékek azt tejjel és vajjal készítsék. A polgármester utalt arra, hogy péksütemény tekintetében minden városnak van valami különlegessége és szeretné,

ha Temesvárott jó péksüteményt árusítanának. A polgármester ezen kérésnek a teljesítésére szeptember elsejéig adott haladékot. Ezután a kenyérrakok illetőleg vita fejlődött ki a polgármester, valamint Hollinger és Gazda között. Gazda titkár kifejtette, hogy a kenyér árának vizsgálásánál a város és a közönség ne a buza napi árnyamat vegye tekintetbe, hanem a liszt árát. Az állandó választmányának először a liszt árát kellene tanulmányozni. Kifejtette még Hollinger, hogy a legtöbb pék adóságra vásárolja a lisztet, ami kamatterhet jelent és ez is a költségekhez tartozik.

Végül szóba került az utcai árusítás kérdése is. Gazda kifejtette, hogy az egyes pékek az utcai áru-

sítással tullicitálják egymást a kérdést is rendezni kellett a polgármester hangsúlyozta, ebben az ügyben bármikor a kezésre áll a pékesetről. Végül is abban állapodtak, hogy Hollinger közli a pékek péksüteményeknek tejjel és való elkészítésére vonatkozó tét és annak eredményéről a város vezetőségét. Amennyi a pékek erre nem volnának hajók, csak abban az esetben esetleg sor a makszimálisra.

A hadgyakorlatok október elején Nagyszebenben kezdődnek

Október másodikán kezdődnek a nagy hadgyakorlatok, amely Nagyszeben környéke lesz a színhely. A hadügyminiszteriumban már készítették elő az őszi hadgyakorlatokat, amelyeken az uralkodó is részt vesz. Politikai és katonai körökben a hadgyakorlatok az érdeklődés tárgyát képezik. A hadügyminiszter tárgyalásokat folytat az államvezéregazgatóságával, hogy a hadgyakorlatok csapatszállításainak simonyolítását biztosítsa. A hadgyakorlatok tervezetét Samszonov tábornok, a nagyvezérkar főnöke szíti, míg a parancsnok Chios tábornok, volt hadügyminiszter vezeti. Valószínű, hogy a hadgyakorlatokra való tekintettel a fiatal korosztályok közül többet behívják. A Lupta is foglalkozik a hadgyakorlatokkal és megállapítja, hogy a nemzetközi helyzetre való tekintettel az orosz hadgyakorlatok imponáns külsőségek között fognak folyni. A bukaresti lapok külön hosszasan foglalkoznak a hadgyakorlatokkal, amelyeken a barátságos lamok katonai attaséi is meg fogják jelenni.

Butor

háló, ebédlők, uriszobák stb. butorok olcsón és kedvező részletfizetések mellett kaphatók

Kutty Rezső butorgyáros
Temesvár III., Dózsa-utca 4.

Hotel SAVOY

szálloda
BUDAPEST VIII.,
József-körút 16. szám

Központi fűtés, melegvíz minden szobában.
Szobaárak egy ágyas
P. 480-161, kétágyas
P. 980-161.

Mentsük meg termésünket

foszforos kalácskák

által. Bevált szer mezei egér, hörcsög, cickány, ürge kiirtására. Fogoly, nyúl nem bántja. Egy elismerőlevél a szovjetek között:

Románpecska, 1930 VIII. 11.
Dr. BIZEK DEZSŐ
gyógyszerész urnak
JIMBOLEA

Az öntől rendelt 3 kg foszforos kalácskával öt hold szőlőmet egerektől és hörcsögöktől teljesen megtisztítottam. Vincellérem kosárszámra szedtem össze a hullákat. Fogadja köszönetemet, tisztelettel

Dr. Ioan Pascu
szénátor, ügyvéd

Argentina, Brazília és Uruguay-ba

az egyedüli német társasággal, amelynek hajói csak délamerikai kikötőkbe futnak, egy-séges III. osztályu hajók, „Cap Arcona“ a világ egyetlen hajója, amely Hamburgtól Délamerikáig csak 12 napig megy.

HAMBURG DÉLAMERIKAI GŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG
KLEIN GYULA

ÜGYNÖKSÉGE

Központ: Timisoara, Str. I. C. Bratianu 6.

Fiókok: Arad, Bul. Regele Ferdinand 62. Bucuresti, Bul. Dnicu Golescu 41 bis
Cernăuți, Str. Reg. Ferdinand 27. Chisinau, Str. Negustorilor, Casa Barbatat
Német hajók, német konyha, német kiszolgálás. Gyorsvonal Hamburgig.

Ujabb feljelentés Lindner Ármín, a Timisiana megszökött igazgatója ellen

A Timisiana bűnügy egy újabb feljelentéssel gyarapodott. Ez a feljelentés nemcsak büntető, hanem szempontból is felette érdekes. Bár ennek az elbírálása már a szászvári ügyészség hatáskörébe tartozik, ennek ellenére a temesvári ügyészség a feljelentést iktatta és megadta a Timisiana bűnügy iratához. A feljelentést Ambrus Béla, temesvári vállalkozó tette és az érdekes tartalma a következő:

Ambrus Béla még 1925 áprilisában társas viszonyra lépett Wieders Salamon temesvári ügyvéddel az aradi Nava gyár gyártmányainak Temesvárotra és a Bánffyban való elhelyezésére. Wieders Salamon az üzlethez pénzzel nem járult hozzá, míg Ambrus 100.000 forintot adott.

Ambrus Béla megjelent az akkor még létező Temesvári Városi Takarékpénztárban és Lindner Ármín akkori vezérigazgatóval folytatott tárgyalások eredményeképpen Ambrus Béla jótállása mellett a Nava cég számára egy millió lejes folyószámla áruhitelt nyitott.

Ez az áruhitelre Ambrus Béla garanciaokmányt adott a Városi Takarékpénztárnak s ezen kívül tizenöt darab, összesen egy millió leji értékű bianco váltót írt ki, melyek fedezeti váltó jellegű birtok. Ezeket a váltókat Ambrus Bélán kívül Wieders Salamon is aláírta.

Wieders Salamon — adja elő főbb a feljelentésben Ambrus — a társas viszony céljaira adott százötven lejt saját céljaira használta és ezért külön bűnügyi eljárást indított Wieders ellen. Időközben a Temesvári Városi Takarékpénztár beolvadt a Timisiana-ba, viszont Ambrus megjelent üzleti összeköttetéseit a Nava aradi céggel. Az üzleti összeköttetés megszűntetése előtt Ambrus megjelent a bankban és a folyószámla áruhitel elszámolását kérte. Az elszámolás megtörtént és a banknak járó összeget Ambrus kiegyenlítette. Hátra volt még a garanciaokmány és a fedezeti váltók megsemmisítése. Ambrus megjelent Lindner Árminnál, mint aki a folyószámla hitelt irányuló iratokat kötötte és a váltókat Lindner Ármín a következőképpen válaszolta:

— Nem adhatom ki a váltókat és azokat nem is semmisíthetem meg, mert azokon magával együtt Wieders neve is szerepel. Különben ezek a váltók itt nagyon jó helyen vannak és nem jutnak idegen kézbe.

Ambrus abban a biztos tudatban, hogy a váltóiból nem lesz baj, nem sokat törődött az egész ügyvel. Amikor azonban a Timisiana állásáról hírek kezdtek keringeni az intézet összeroppanása be is következett, Ambrus nyugtalanodni kezdett. Időközben ugyanis megtudta, hogy a bank a kitöltetlen garanciaváltókat Wieders Salamonnak szolgáltatta ki. Az idén január hónapban, amikor a Timisiana fizetési képtelensége már nyilvánvalóvá lett, megjelent az intézetnél és érdeklődött váltói sorsáról.

A bankban kijelentették, hogy erről az üzletről semmitsem tudnak, a váltók nem is léteznek.

Erre Ambrus ajánlott levélben szólította fel az intézetet, hogy adja ki haladéktalanul váltóit. Erre a levélre választ nem kapott. Ez év júliusában második ajánlott levélben kérte váltói kiszolgáltatását. Erre a Timisiana azt válaszol-

ta, hogy jelenjék meg a bankban a váltó összes aláíróival együtt. Ambrus elment a pénzügyi osztályra, ahol kijelentették, hogy folyamatba teszi az eljárást a váltók megsemmisítése iránt. Azóta azonban egy hónap telt el és még semmisen történt. Ambrus mindezek alapján kéri a büntetőeljárás megindítását, mert attól tart, hogy a fedezeti váltókat Lindner tovább forgatta és a végén neki olyan összeget kell visszafizetnie, amelyet soha meg nem kapott.

Románia kilátásai sötétebbek, mint eddig bármikor

A londoni kereskedelemügyi miniszterium most közli a bukaresti angol kereskedelmi attasé jelentését, amely Románia 1929. évi gazdasági viszonyairól szól. Az angol attasé megállapítja, hogy a valuta stabilizálása ellenére Románia gazdasági kilátásai 1929-ben sötétebbek, mint bármikor voltak 1922 előtt. Az államháztartás tavalyelőtti deficitje megközelítette az öt milliárd leit, amelynek fedezésére a stabilizációs kölcsönből kilenc millió dollárt vontak le. Az államvasutak elszámolása körül rettenetes zűrzavar uralkodik. Az

agrárválság és a termékek árzuhanása teljesen tönkretette a gabonakereskedelmet. A hitelviszonyok is rosszak. A mindenkori kormányoknak erőlködése hiábavaló volt, mert a gazdasági helyzet folyton rosszabbodik, amit növel az a körülmény is, hogy Románia külföldi tartozásait nem fizeti pontosan. Az angol jelentés végül megállapítja, hogy a csehszlovák szövetségi gyárak igyekeznek az angol textilipart Romániából kiszorítani. Az ipari munkásság helyzete gyatra és a munkanélküliség állandó növekedésben van.

Lóversenyen és kártyán elherdálta a reábizott hatalmas idegen vagyont

Berlini távirat szerint a moabitai büntetőtörvényszéknek tegnap kellett volna tárgyalni pusztakováci Bien András volt magyar huszártiszt szenzációs bűnkeresetét. A tárgyalást azonban elhalasztották, mert a vádlott idegösszeomlás miatt a törvényszék előtt nem jelenhetett meg. Bien András mint huszártiszt végigharcolta a háborút és 1918-ban leszerelve az inflációs időben Berlinbe tette át működése helyét. A jó megjelenésű férfiú kitűnő modorával, értékes összeköttetésekkel és főleg nagyszerű pénzügyi képességeivel több előkelő berlini család vagyonkezelője lett. Megbízói hamarosan igen megkedvelték, mert a reábizott pénzeket kitűnően gyümölesztette. A bizalom olyan nagy volt irányában, hogy a dúsgazdag berlini Oertel-család megbizta hagyaté-

ki ügyével és Bien 1928-ban a családfő halála után átvette az Oertel-vagyon kezelését. Az eddig kifogástalan üzletember ekkor megváltozott, rutul visszaélt az említett család bizalmával és rövid egy év alatt körülbelül félmillió márka vagyont könnyelműen elherdált. Az Oertel-hagyatékából autót vásárolt, nagy összegekben kártyázott, lóversenyzett és végül annyi pénze sem maradt, hogy az özvegy rendes apanázsát kifizethette volna. A károsultak erre feljelentést tettek, de Bien tagadta szélhámoságait. A bizonyítékok súlya alatt azonban utóbb mindent bevallott. A vizsgálóbíró előtt azzal védekezett, hogy a hiányzó vagyont apja, akinek Erdélyben nagy birtokai vannak, meg fogja téríteni. Ez a kifogása azonban valótlannak bizonyult.

Halálra gázolt az autóbusz egy vidéki gazdálkodót

Halálos autószerencsétlenség történt tegnap a kora reggeli órákban a józsefvárosi Scudier-téri hetipiacon. Az 1648. számú autóbusz elütötte Halai András ötvenkét éves öteleki gazdálkodót, aki néhány óra múlva meghalt. A szerencsétlenség ügyében Batin János rendőrkomiszárus még a délelőtti folyamán kihallgatta a gázoló autós sofőrjét, Áron Ferenc nagy-őrszi lakost és számos tanút. Az autóbusz félhat óraker kanyarodott be a Scudier-térre és a nagy tömeg miatt csak hat-hét kilométeres sebességgel haladt, közben pedig állandóan jelt adott. Áron Ferenc hirtelen észrevette, hogy az uttesten egy öreg ember halad, akinek vállán egy nagy piaci nyári ernyő van, míg a másik hóna alatt mérleget szorongat és a járda tulsó oldalára igyekszik. A sofőr erre jelt adott, majd oldalt fordult és az áthaladó férfit kikerülve ment tovább, amikor hirtelen nagy zökkenést érzett. Amikor leszállt, látta, hogy az ernyős férfi a hátsó jobb kerék alatt fekszik élettelenül. Megállapítást nyert, hogy az utolsó fordulás közben Halai András ernyőjének nyelét elkapta, amely magával rántotta annak tulajdonosát is, aki így a teherautó kereke alá került. A szerencsétlen ember a két lábán súlyosan megsérült és miután bevitték a Bega-szematóriumba, ott rövid szenvedés után meghalt. A rendőrség kihallgatta Harsioaba nagy-őrszi csendőrőrmestert is, aki a többi tanúval együtt a szerencsétlenség felől ugyanazt mondotta, amit a sofőr. A vizsgálat befejezettnek tekintendő.

CSAK AZERT JS! Az üresedésben levő városi gazdasági tanácsnoki állásra, mint közöltük, tizenegyen pályáztak. A jelölő bizottság, melynek tagjai Horsea Kornél városi főmérnök, Sagovici Sámuel dr. városi főjegyző és Nicolaevici Miklós városi főtisztviselő voltak, egyhangulag ismét Capetianu Titusz drt jelölték, akinek a kimult ideiglenes bizottság által történt megválasztását a revíziós bizottság megsemmisítette, mert nem városi tisztviselő.

ALHIR OTTÓ KIRÁLYFI MAGYARORSZÁGI TARTÓZKODÁSÁRÓL. A Szent István napi magyarországi ünnepségek óta Budapesten olyan híresztelések voltak forgalomban, amelyek szerint Zita eksz királyné és Ottó királyfi gépkocsin megérkeztek volna Magyarországra és az országban várták az alkalmat a pucos végrehajtására. A budapesti rendőrség teljes készenlétben állott, a Budapestre vezető országutakat és a Mátyásföldi repülőteret napokon keresztül állandóan figyeltették. A rendőrségen kijelentik, hogy a fokozott készenlét főleg a Szent István napi ünnepségek monumentális forgalmával magyarázható.

Ha szép akar lenni,
használd a KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, liliumpuvert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerésztárban, a „Fekete Sas-hoz” Belváros, Szent György-tér

HULLÁM- és STRANDFÜRDŐ

szeptember végéig üzemben

MÁRIA KIRÁLYNE forrás 26° C.
meleg rádiumtartalmu vizében

fürödni,
üdülni,
napfürdőzni,
szórakozni

Püspökfürdői
Hullámfürdőben lehet

csak a

HIREK

Trónörökös

született Angliában. Londoni híradás szerint csütörtökön este kilenc órakor a yorki hercegi párnak a skótszági Glamisban levő kastélyában megtörtént az a családi esemény, amely elé egész Angliában feszült érdeklődéssel tekintettek. A yorki herceg felesége ugyanis egészséges leánygyermeknek adott életet és úgy az anya, mint az újszülött gyermek jól érzik magukat. Udvari körökben jobban szerették volna, ha az újszülött fiú, mert akkor a trónöröklés rendje előnyösebben alakult volna. Fiúgyermek születéséig ugyanis a yorki hercegi pár idősebbik leánya, a négy éves kis hercegnő, marad továbbra is a trónörökös, mivel a walesi herceg valószínűleg nem foglalja el az angol trónt. Az angol trónöröklési törvény ugyanis nem teszi lehetővé azt, hogy nőtlén ember legyen Anglia királya, már pedig egész Angliában bizonyosra veszik, hogy a jelenlegi trónörökös, a walesi herceg, nem nőül.

— **Mária özvegy királyné Temesvárott.** Mária özvegy királyné és Ileana hercegnő külföldi utjukról visszatérően ma délután átutaznak Temesváron. A királyné fogadtatására az állomáson Bonea Vazul, a kormányzás beügyi osztályának főnöke és Liuba Valér dr. kerületi rendőrfelügyelő jelennek meg.

— **Felelősség a polgármester hivatalbalépése ellen.** Tiera Sándor, a Svastica Banatului főszerkesztője, különböző alaki okok miatt a kormányzás revíziós bizottságához felelősséget nyújtott be Balta Koriolán dr. főpolgármester és Schmitz Ferenc dr. alpolgármester hivatalbalépése ellen. A bizottság tegnap tárgyalta ezt a felelősséget és azt elutasította, egyben a főpolgármester és az alpolgármester hivatalbalépését megerősítette.

Lábizzadás ellen **PODOL** rissit, üdit, lábat puhán tartja

— **Elutasították a volt moztitkárt.** Ismeretes, hogy Schlögel Györgyöt, a belvárosi mozi volt titkárát, ellene emelt gyanu alapján a városi vezetőség rendelkezési állományba helyezte. A vád Schlögel ellen alaptalannak bizonyult, a bíróság jogerősen felmentette, mire Schlögel a városi szolgálatba való visszavételét kérte. Ezzel a kérelemmel Temesvár város vezetősége elutasította, Schlögel erre a határozatot a kormányzás revíziós bizottságához felelősséget nyújtott, amely tegnap tárgyalta az ügyet. A revíziós bizottság Schlögel kérelmével szintén elutasította. Megállapította a bizottság, hogy a városnak két évi rendelkezési állományba való helyezés után módja van volt tisztviselőjét állásába visszafogadni, azonban erre nem kötelezhető.

• **MINDENKI RÉSZT VEHET** a Déli Hírlap szépségversenyén, melyet a hánsági leányok között rendezünk. A döntés nem nyilvános felvonulás, hanem szavazólapokkal fényképek alapján történik, melyeket Roth László fotóműtermében teljesen díjmentesen készítenek. Minden tizenöt és huszonegy év közötti leány siessen levételet magától.

Nyolcvannégy nővel kötött ismeretséget házasságkötés ürügye alatt egy marienbadi szélhámos

Marienbad nemzetközi fürdőhelyen veszedelmes szélhámost leplezték le. Napok előtt az egyik fürdővendég, egy gazdag gyárigazgató özvegye, feljelentést tett a rendőrségen Leiter Hans harminnégy éves férfi ellen, akivel apróhirdetés révén ismerkedett meg. A férfi házasságkötés címén apróhirdetés útján ismeretséget keresett és így találkozott a gazdag özvegygel, akivel rövidesen intim barátságot kötött. A férfi komoly nőülési szándékot mutatott, az özvegy hitelt adott szavainak és már megállapodtak az esküvő részletei tárgyában is. Eszerint az esküvőt Délamerikában akarták megtartani. A véletlen azonban úgy akarta, hogy a szélhámost még időnek előtte leleplezik. Az özvegynek ugyanis volt egy barátnője, akivel minden titkát megosztotta. Ez a barátnő ekkor levelet mutatott az

özvegynek, amelyben ugyancsak Délamerikába invitálja a barátnőt is egy marienbadi férfi. Az irásból az özvegy megdöbbenve állapította meg, hogy a levelet új vőlegénye írta, amire gyanút fogott és a rendőrségre sietett. A szélhámos megneszelte a veszedelmet és eltűnt a fürdőhelyről. Közben a rendőrség megindította a nyomozást és több fürdővendég kihallgatása után megállapította, hogy Leiter Hans nem kevesebb, mint nyolcvannégy nővel állott házasságkötés ürügye alatt többé-kevésbé szorosabb összeköttetésben. A veszedelmes szélhámos a nőket azért hívta Délamerikába esküvőre, mert ott délamerikai örömházaknak akarta eladni. Három napi nyomozás után a szélhámost elfogták, aki nem is tagadta szétágazó ismeretségeit és üzelveinek célját.

— **Maioreseu a nagyváradi magyarság sérelméről.** Maioreseu József dr. helyettes kormányzó, aki több napig Nagyváradon időzött, visszaérkezett Temesvárra és újból átvette a kormányzás ügyeinek vezetését. Maioreseu államtitkár különben Nagyváradon a Magyar Párt ismert sérelme ügyében, amiért Sóos István úr nem erősítették meg alpolgármesteri állásában, kijelentette, hogy ebben az esetben formahiba történt és ezért nem a felsőbb hatóságok felelősek. A magyarság becsületes — mondta az alpolgármester — és velük békés együttélésben kell lenni. A helyettes kormányzó a jövő héten újból Nagyváradra utazik, hogy a Magyar Párt és a nemzeti parasztpárt között a békét közvetítse.

— **B. Roth Olga kozmetikus** házaékezett és lakásán újból fogad. (Belváros, Szt. György-tér, Deutsches Haus, III. em., 17.)

— **Müller Kálmán és társai fogságát a tábla megerősítette.** A törvényszék — mint megirtuk — harminc napra megerősítette Müller Kálmán és öt társának az augusztus elsejére tervezett vörös nap előkészületeiből kifolyólag elrendelt vizsgálati fogságát. A védők a táblai vádtanácshoz felelősséget nyújtottak a döntés ellen és Müllerék szabaddalra helyezését kérték. A táblai vádtanács tegnap foglalkozott a kérelemmel, azt elutasította és Müller, valamint társai további fogvatartása mellett döntött. Müllerék tegnap különben a tizenharmadik napja voltak már élszusztrájkban.

— **A perjámosi tűzoltóság új zászlaja.** A perjámosi önkéntes tűzoltótestület vasárnap, augusztus huszonegyedikén ünnepli fennállásának ötvenedik évfordulóját. Az önkéntes tűzoltók ezen alkalommal szentelik fel új zászlójukat és a zászlóanya tisztjére Seibert Katalint kérték fel. A jubileumon a temesvári kormányzás Simu Oktáv dr. belügyi előadóval képviselteti magát.

• **Dr. Rex külföldi utjáról** házaékezett és rendelését megkezdte. (Belváros, Tözsde-utca, Thomaspalota.) Villamos meleg- és fénykezelés a reumatizmusnál, a tüdő- és idegbántalmaknál, aszthmánál. Gyógygimnasztika üzleti merevségnél. Telefon 752.

— **A Timisiana-ügy iratai Kolozsvárhoz.** A legfelső semmitől tegnap hivatalosan is megérkezett az értesítés, hogy a Timisiana-ügy elbírálásával a kolozsvári törvényszék bízta meg. A határozat alapján a temesvári ügyészség és a vizsgálóbíró hivatal minden valószínűség szerint még ma elküldi a Timisiana ügyre vonatkozó hatalmas iratesomót Kolozsvárra. A szabaddalra helyezés kérdésében tehát a jövő héten a kolozsvári igazságügyi hatóságok döntenek.

— **A szökevény katona tragikus vége.** Crisan Konstantin jezvini illetőségű tüzérmester néhány héttel ezelőtt temesvári ezredétől megszökött, de a napokban sikerült elfogni. A szökevény katonát a tüzérszázárnya fogdája zárták és megindították ellene a vizsgálatot is. Crisan az elmúlt éjjel tíz óra tájban kérte, hogy engedjék ki a fogdából, mert az illetékes helyre akar menni. Kívánságára egy ór elkísérte, kijövet után Crisan a folyosón vad futásnak eredt. A kísérő katona, miután a szökevényt nem tudta utólag elkapni, felszólította, hogy álljon meg. Crisan azonban a felszólításra nem reagált és tovább futott. A katona előírászerűen még kétszer felszólította a megállásra, majd utána lőtt. A golyó a menekülőt eltalálta és olyan szerencsétlenül hatolt be testébe, hogy azonnal élettelenül esett össze. Crisan holttestét ma boncolják. Az ügyben a katonai ügyészség megindítja a nyomozást.

Aranyeres bántalmak ellen biztos segítség

HAEMORSAN

végbélkup vagy kenőcs

— **Elutasított letartóztatási kérelem.** Filip Viktor, a kerületi rendőrség állambiztonsági osztályának detektívje ellen az ügyészség a Hertl-ügyből kifolyólag letartóztatási indítványt tett, azonban ezt a vizsgálóbíró elutasította. A vizsgálóbíró döntését a törvényszék is jóváhagyta és Filip szabaddal maradt. Az ügyész erre a táblai vádtanácshoz folyamodott. A vádtanács tegnap a törvényszék ítéletét megerősítette és így Filip végérvényesen szabaddal maradt.

Ez a **SAYA** gyógyte hatása.

Betegnek gyógyulás egészségesnek üdül jelent

Kapható minden jobb fűszer-, csemege- és tejüzletben.

Viszont-eladónak a **SAYA** vezetésénél Aradon, Strada Ghiba Birta 30.

• **Ifjúsági nap az Erzsébetvárosban.** Az erzsébetvárosi Juventus Salva katolikus ifjúsági egyesület e hó hunczegyedikén nagyszabású ifjúsági napot rendez. Az ünnepélyt délelőtt tíz órakor nagymise vezeti be, mely a szentbeszédet Páter László tartja. Délután három órakor a Novotételek vendéglő kerthelyiségében ünnepély lesz különféle szórakozásokkal. Este félkilenc órakor nagy műsor est magyar és német nyelven. A műsor után tánc következik. Az ifjúsági egyesület az ünnepélyvel kapcsolatos sorsjátékot is rendez száz különféle nyereménnyel. A sorsjáték húsz óra után történik. A sorsjegyek ára húsz lei és minden dohánytözsdelel kaphatók. Az ünnepély belépődíja 30 és húsz lei.

• **Ha Temesvárra jön, kérje mindegyikét az ingyenes tájékoztatót.** (Căducașul prin Timisoara.)

— **Ellenőrizhetetlen hír.** A Berlin Zeitung am Mittag című újság közli a hírt, hogy Lupescu örnagyné jelenleg Bukarestben tartózkodik. A híre hitelessége ellenőrizhetetlen és összefüggésben van azokkal a kombinációkkal, melyek az utóbbi időben sokat foglalkoztatták a bukaresti politikai köröket.

— **Shaw vénülui kezd és nagyok mond.** Londonból jelentik, hogy Shaw Bernard író azzal kapcsolatban, hogy műveit most diszkiadásban adják ki, nyilatkozatot tett az újságírók előtt. Gunyosan kijelentette, hogy műveinek diszkiádása csak a hülyéknek és spekulánsoknak való. Visszaemlékezett arra, hogy első regényét még 1879-ben iskolásfiú korában írta. A koriban naponta öt oldalt írt és hármas ötödik oldalán egy mondatot mutatott be, akkor a mondatot befejezését a következő napra halasztotta.

No. G. 2724.1930.

Publicatiune de licitati

Subsemnatul esmis jud. aduc la cunostinta publica, ca in urma deciziei lui No. 6371-1930 a Judecatoriei Urbane Timisoara in favorul firmei Bruder Berman din Viena repr. prin Dr. Iacob Weinberger avocat in Ving pentru 7232 Lei capital, 15% dela 1 Octombrie 1929 si 4303 Lei stabile si cele ce se vor mai stabili se defige termen pentru efectuare licitati pe ziua de 5 Septembrie 1930 ora 4 p. m. in comuna Satchinez pe cand si unde se vor vind prin licitatie obiectele sechestrate si anume: 1 vagon lemne de foc, 30 m stofa sura pentru haine si 7 bucati acoperisi pentru paturi si pretuite suma de 13,000 Lei.

Vinga, la 18 August 1930.

Grefier:
Grosz

A munkásbiztosítók autonómiája. Kolozsvárról jelentik, hogy az erdélyi munkásbiztosító pénztárak igazgatói és vezető orvosai ott értekezle-
artottak. Az értekezlet célja a munkásbiztosítás reorganizációja volt. Ertekezleten résztvett Sosdea n-
ós, a temesvári munkásbiztosító igazgatója is, aki azon felszólalt és indítványt tett, amelyek főleg a munkásbiztosító autonómiáját célozták. Az értekezlet eredményéről a miniszteriumnak emlékirat alakjában jelentést.

Bucsu a Krizsántelepen. Krizsántelepen vasárnap, augusztus huszonegyedikén bucsu lesz. A rendezőbizottság számos szórakozásról gondoskodik, hogy a közönség jól érezze magát. Este tánc lesz.

Lovat, kocsit, felszerelést. Zombolya községben tegnap vakmerő lótolvajok garázdáltak. Az ismeretlen tettesek beoltak Reichard gazda udvarára és ellopták az egyik lovat. Megtalálták a károsult nagybátyját, Richard Péterhez vezettek, és onnan is elvittek egy lovat. A tolvajok a két lóval Futak közepé mentek, ahonnan Jung nevezte gazdától két hámot loptak. Után a két lovat így felszerelték a tolvajok áttették működésük helyét Jugoszláviába és Szent György községből az egyik gazdától elvitték a kocsiját. A furfangos tolvajoknak azután nyomuk vesztett. A lótolvajokat a csendőrség keresi.

A Paesirtamezőben, ahol a kitűnő Wessely-Móric társulat rendezte az estélyeit, állandóan nívós és változatos műsor van, amelynek keretében fellép minden este Argento Sevilla és berlini nőmitatór pompás műsora. Mauriss Severa duo ragyogó duóval. Elida pompás szólótáncosnővel és Wessely Pál, a széphangú énekes lépnek fel. A műsor tánc és énekszámokat, kuplékat, új bohózatokat tartalmaz, melyeket a társulat sajátjai magyar, német és román nyelven adnak elő. A kabaréra belépődíj nincsen. Előadás után a közönség szórakodhat a helyiséget elsősorú italok, fontos kiszolgálás és szolid árak jellemzik. Kedvezőtlen idő esetén az előadás az átalakított teremben lesz. Szombaton és vasárnap disznótoros vacsora.

Baleset egy malomban. A nagyplósi Prochaska-malomban tegnap súlyos baleset történt. A malom egyik ártókeréke kiszakadt csapágyából hatalmas erővel áttütötte a malomfalat. A baleset következtében két munkás megsérült. A kerék zuhanásában megsértette a malomépületben lévő villanytelepet is és így a község több napig világítás nélkül marad.

Hatalmas kés a kisleány mellében. Bánlokról véres gyermekgyilkosság híre érkezett. Mihalesei Venka három éves kisleányt nevelő szülői lakásán holtan találták. A szennecsétlen leány melléből hatalmas és markolata meredezett ki, amelyek pengéje a kisleányt valósággal a földhöz szegelte. Az ügyészség elrendelte a nolttest felboncolását és a borzalmas gyilkosság kinyomozásával a rendőrséget bízta meg.

Ha gyermekeinket francia nyelvre tanítjuk meg, úgy irassuk be Belváros, Lenau-tér 1. szám alatt a sv. Eisenstädter ház első emeletén a Ginderparadies néven működő francia óvodába. Az óvodában a gyermekek biztos felügyelet alatt vannak.

Nyirő József:

Isten igájában

Az irodalmi értékelés szempontjából túlhaladott álláspont, hogy vajjon az író saját élményeit a maguk leplezetlen valóságában formálhatja-e irásává, vagy pedig inkább fantáziája színes virágaival és azok bóditó illatával gyönyörködtesse az olvasót. Az irodalomban mindkettőnek megvan a maga létjogosultsága. A fontos az, van-e az írónak mondanivalója, mi az a mondanivaló és milyen formában tárja azt elének. Hogy azt saját, vagy mások életéből meríti, esetleg a tudatalattiság ösztönével táplálja, vagy képzelőereje varázsolja regénnyé, novellává vagy költeménnyé, az irodalmi értékelés szempontjából nem lényeges. Tény az, hogy a legújabb irodalmi termékeknek csaknem valamennyije igazi megéléseket, a reális, való életet vetíti elének. Ennek magyarázata a háborus és háboruutáni életkörülményekben van, amikor mindenki elé az élményeknek olyan kimeríthetetlen tárháza kínálta feldolgozásra az eseményeket, hogy azelőtt egy évszázad sem nyújtott annyi témát és problémát az íróknak.

Nyirő József sem kivétel. Az írástudásnak ezt a különben nagytehetségű erdélyi képviselőjét életviszonyai és a különlegesen tragikus erdélyi körülmények avatták íróvá. Tíz esztendő előtt jelentek meg irodalmi próbálkozásainak első zsenge hajtásai és nem bizonyult tulságosan termékenynek mindeddig. Komoly irodalmi körök figyelmét hat év előtt kiadott novelláskötetével vonta magára. Kivételes tehetség csillant meg ezekben a rövidlélekzetű írásokban, amelyek folytatását éveig hiába várták azok, akik minden magyar tehetséget számon tartanak. Hat év után most megjelent Isten igájában című regénye, mely talán magyarázatul szolgál hosszú hallgatására is. Időnkint híre szállt ilyen és olyan készülő regényének, részletek is nyilvánosságra kerültek, de a regény maga váratott magára. Lelki gátlások lehettek, amelyek késleltették a várt mű megírását. Ugy érezzük, hogy ezektől a lelki gátlásoktól szabadult meg, mikor Isten igájában című regényét megírta. Volt ez így más íróknál is, akiknél a teremtés méhében éveig vajdott egy-egy téma, melyet lelkükben hordoztak, szívüket fájditotta és gátolta őket munkásságukban.

Igy és ilyen tekintetek figye-

lembevételével nézzük Nyirő József regényét is, amelyben mintegy igazolni akarja — talán inkább önmaga, mint mások előtt — életének azt a szakaszát, mely kispap korától a keserves háborus élményeken keresztül eltelt addig, míg otthagya a papi pályát új egzisztenciát keresett. Sokszor keserű és ez túlzásokba viszi, igazságtalanná teszi. De el kellett mondania és — úgy érezzük — így kellett elmondania, mert az emlékezés fojtogatta, az életfolytatás lehetőségeinek erdélyi összeomlása Trianonnal, elkésztette őt is milliónyi embertársával együtt és ettől a lelki teherrel szabadulnia kellett. Szinte naplószerűen hat könyve, amelyben minden vele és környezetével való történést mindenre reagáló és rezonáló lelkén átszűr és mindennek lélektani magyarázatát is adja. A vajadások elhivatottságában való kételyei közepette, lelki vívódásai az anyai szeretet érzékenysége és életigenlése között mesteri módon jutnak kifejezésre regényében. Halkszavú poéta, mikor édesanyjáról, szerelméről, a családi életről, gyermekeiről, szeretett népéről szól, de ez a gyengéd hang a próféták dörgő szava lesz, mikor az élet gazságairól rántja le a leplet és azokat ostorozza. Faja iránti határtalan szeretet, mélyseges hit és természetimádat sugárzik felénk minden sorából.

Stilusa erőteljes, fordulatos, magyaros. Költői képei lenyűgöznek. Soha nem fárasztó és nem nagyzó. Tudja, hogy mit akar mondani és ezt pontosan körülhatárolva fejezi ki. Leszáll a lélek legmélyebb rejtelmébe, de soha nem feledkezik meg az étellel való kapcsolatról. Szereti az életet és ez a szeretet ragyog ránk regénye alakjairól. Minden képessége megvan, hogy szépet és maradandót alkotson. Ez a regénye nem lehet kiindulópontja jövődők munkásságának, hanem záróköve egy letűnt korszaknak, melyről úgy érezte, hogy Isten igájában töltötte. Fel szabadulva minden alól, ami lelke szabad kifejlődését gátolta, megszabadulva az elmondottak súlyától is, azt hisszük, eleget fog tenni kötelezettségének, melyet tehetsége a magyar irodalommal szemben reá ró.

A regény az Erdélyi Szépművészeti Társaság kiadásában jelent meg két kötetben az eddigi, megszokott szép és izléses kiállításban. (v. e.)

— **A szeptemberi érettségi.** Bukarestből jelentik, hogy a közoktatásügyi ötödikében állapította meg. Temesvárott vizsgák időpontját szeptember tizenötödén állapította meg. Temesvárott csupán egy érettségizető bizottság fog működni.

— **Rudloff Olga vizsgálati fogsága.** A temesvári törvényszék tegnap tárgyalta Rudloff Olga, az utlevélhamisításból kifolyólag letartóztatott tisztviselő fogsága meghosszabbításának ügyét. A törvényszék az éhség-sztrájkoló asszony vizsgálati fogságát a vizsgálat érdekeire való tekintettel újabb harminc napra megerősítette. Rudloff Olgán már nyomot hagyott a három napos éhség-sztrájk.

— **Oltáriszentség kitétele.** A belvárosi katolikus plébániahivatal ezután hozza a hívek tudomására, hogy e hó 25-én, hétfőn reggel hét órától este hét óráig az Oltáriszentség imáadásra van kitéve a belvárosi plébániatemplomban. Az ünnepre való tekintettel kilenc órákor szentmise, este hét órákor pedig szentbeszéd és áldás.

— **Temesvár támogatja a jegyzőiskolát.** Közöltük, hogy a lugosi és aradi jegyzőiskolákat összevonják és az iskolát Temesvárott állítják fel. A temesvári kormányzás ilyen értelmű átiratot is intézett Temesvár város vezetőségéhez. Az állandó választmány tegnap tartott ülésén a jegyzőiskola céljaira százezer leit szavazott meg.

Vágja ki!!!

A fényképeket kiállítjuk és a közönség dönti el az alábbi szavazólappal, hogy kit tart a legszebbnek.

A Déli Hírlap bakfisversenye

Szavazójegy

A legszebb temesvári bakfis:

A versenyző száma

A Déli Hírlap bakfisversenye

Igazolójegy

melynek alapján Róth László fotóműterme (Lloyd-sor 3. sz.)

kisasszonyról ingyen művészi felvételt készít.

A szavazólappokat kérjük a Déli Hírlap kiadóhivatalában (Temesvár, Szentgyörgy-tér 4) leadni vagy beküldeni.

A legszebb bakfisok részére eddig a következő díjak állanak rendelkezésre:

Babesányi Ferenc, csemegekereskedés, Szentgyörgy-tér: zsardinetkosár.

Dénes és Pollák női divatáruház, Gyárváros és Belváros, Merczy-utca: Crépe de chine, ruhára való.

Elbe harisnyaház, Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 21: 3 pár „Elbe” tiszta selyemharisnya.

Galamboš Béla papirkereskedő, Hunyadi-utca 1: íróasztali készlet.

Gea-Krayer, drogeria, Szentgyörgy-tér: pipere-doboz.

Kandia csokoládégyár: doboz csokoládé bonbon.

„Kézimunkaszalón”, Józsefváros, Bem-utca 13: Kézimunka.

„Norma” technikai vállalat Szentgyörgy-tér: asztali villanylámpa.

Recta optikai és fényképészeti szaküzlet, Belváros, Hunyadi-utca: egy fényképező gép.

Reichenbach Sándor ékszerész, Szentgyörgy-tér 4 (Déli Hírlap mellett): arany karkötő óra.

Schlosser Gyula keramikus, Fürdő-utca 9: disztárgy.

Szánthó László szobrász, Király-utca 11: faragott asztali gyertyatartó.

Weiszsi Comp kézimunkakereskedés, Börze-utca 1: három darab kézimunka.

Wohlstein Lipót porcelánkereskedő, Szentgyörgy-tér: kristályváza.

Az első díjat nem a Déli Hírlap határozza meg, hanem maga a legtöbb szavazatot kapott bakfis, aki maga fogja magának a sok ajánlók közül kiválasztani azt, amelyik legjobban tetszik neki. Azok a bakfisok, akik utána a legtöbb szavazatot kapják, ugyancsak maguk választják ki a helyezések sorrendjében emlékdíjaikat.

Jelentkezzék!

— **A betörések éjszakája.** Az elmúlt éjszaka hat betörés és lopás történt. Geiringer János erzsébetvárosi hentesmester Tirol-utcai házában pincéjéből ismeretlen tettesek ötven kiló zsirt loptak el. Hág Mátyás józsefvárosi Szilágyi-utcai borbélyüzletéből több ezer lei értékű borbélyfelszerelést loptak el. Kálmán Sámuel józsefvárosi Fröbl-utcai gépjavitó műhelyéből nyolc rézmozsarat és más értéktárgyakat vittek el úgy, hogy a kár meghaladja a tizenötezer leit. A gyárvárosi rendőrségen feljelentést tett Crisan János munkástelepi lakos ismeretlen tettesek ellen, akik álkulccsal behatoltak lakásába és az ott levő ruhaneműt ellopták. Kára tizezer lei. A betörők nem kimélték a Mehalát sem, ahol két betörés történt. Bottyen P. korcsmárhoz az ablakot betörve hatoltak be és élelmiszert, cigarettát és ötszáz leinyi készpénzt elloptak. A zsákmányt ugylátszik keveselték és ezért látogatást tettek Mathesz György korcsmárosnál is. Innen is hatszáz lei készpénzt és egyéb holmit zsákmányoltak. A rendőrség megindította a nyomozást.

• **Kacagástól hangos** a gyárvárosi Szarvas-kávéház kerthelyisége, ahol Váradi Aladár teljesen újjászerveztet társulatával rendezi meg vizetéléit. Szinre kerülnek a legújabb bohózatok, tréfák, magán- és táncszámok. Kezdeté este 10 órakor, belépődíj nincs. Reggelig nyitva. Kedvezőtlen idő esetén előadás a kávéházban.

— **A halálra ítéltnek legyenek öngyilkosok.** Shaw Bernard angol író indítványt tett az angol igazságügyi hatóságoknak, hogy a halálra ítélt foglyok cellájába helyezzenek el erős mérget és közöljék az elítéltekkel, amennyiben a mérget nem veszik be, úgy kivégzik őket. Még nem lehet tudni, hogy az indítványnak mi lesz a sorsa.

— **Jugoszlávia panasza megy.** Belgrádi jelentés közli, hogy Jugoszlávia Bulgária ellen a Népszövetség közbenjárását akarja igénybe venni. A jugoszláv kormány ugyanis megállapította, hogy a bolgár kormány nem akadályozza meg a macedon forradalmárok tevékenységét. Amennyiben a Népszövetség közbenjárása sem járna kielégítő sikerrel, úgy a jugoszláv kormány saját erejével teremt rendet.

— **Halálozás.** Ludwig János, gyárvárosi magánzó, hetvenkilenc éves korában meghalt. Temetése ma, szombaton délután megy végbe a gyárvárosi temető halottasházából. Az elhunytat, akit a Gyárvárosban jól ismertek, kiterjedt rokonság gyászolja.

• **Husz százalékos kedvezmény jár** a Déli Hírlap minden előfizetőjének és olvasójának, aki óráját, vagy kronométerét Földessy Kálmán kronométerkészítőnél megjavíthatja. Földessy nevét a határokon túl is a legelőnyösebben ismerik, mint olyan emberét, aki nem mestere, hanem művésze szakmájának. Sikerült vele megállapodást létesítenünk, hogy aki a Déli Hírlap szelvényével nála jelentkezik, az a megállapított árból husz százalékos kedvezményben részesül. Ilyen szelvények korlátlan mennyiségben állanak rendelkezésre előfizetőinknek és olvasóinknak a Déli Hírlap kiadóhivatalában. Minden egyes óra javításához külön utalványt adunk, mert csak így vehető igénybe a kedvezmény.

A temesvári hősök temetőjét megbolygatja a kegyelet és virágos kertté alakítják át a hősi halottak nyugvóhelyét

Csendes, elhagyatott hely volt a lippai országot mentén fekvő temesvári hősök temetője. A sokszorosán megénekelt bajnokoké, akik dalos jókedvvel indultak a háború véres forgatagába és némán, csendesen jöttek haza pihenni... a hősök temetőjébe. És jöttek végláthatatlan sorban, barátok és ellenségek, idegen katonák, akik messze földről indultak a véres táncba és akiket itt ért utól a halál arató keze. Akik az életben, a harcban mint ellenségek állottak egymással szemben, a mindent kiegyenlítő halál birodalmában csendesen megférnek egymás mellett.

És eljárt az idő... Behegedtek a háború okozta sebek, új emberek léptek a régi helyére és lassan elfelejtették a hősöket. A feketélő hantokat benőtte a fű, a keresztet kidöntötte a vihar és az élők bizony megfélemedtek a holtakról. A bedült hantok, a kidöntött keresztet alatt csendesen álmodtak elmúlt dicső harcokról az elfelejtett hősök.

A nagy világégésben elpusztult hősök csendes pihenését most megzavarta az élet, a hősök iránti kegyelet. A várt csend és nyugalom helyett felnyílt sírok, fehérítő esonatok és emberi hang zaja fogadják az odatévedő élőt. A meglepetés első percében a legendás Csaba királyfi és hős vitézeire gondolna az ember, akik fel-feltámadtak, hogy szorongatott hazájuk segítségére

siessenek. Meglátva a nyitott sírok között új koporsókkal bugdácsló katonákat, a harcterek szomorú katonatemetései jutnak az ember eszébe.

A hősök temesvári temetőjét most élő katonák lepték el, hogy halott bajtársiak sívár, pusztuló nyugvóhelyét virágos kertté változtassák át. A katonák vezetője, egy fiatal hadnagy udvarias készséggel adja meg a felvilágosítást: Átalakítják a temetőt. Az erősen tűző nap előtt az egyik árnyas padhoz vezet, amelyen könyvek, aktatáska és egy kiterített papírlap fekszik, az új temető tervrajza. Élénken magyarázza a temető új beosztását. A terv szerint a hősök temetőjét két faszor négy részre osztja majd. A temető közepét hatalmas, öt méter magas faragott kőkereszt foglalja el, a hősök közös síremléke, amelyet virágerdő övez. A négy külön részbe még négy művészi emléket állítanak fel, négy különböző nemzetnek a temetőben pihenő hősei emlékére. A halottakat nemzetek szerint csoportosítják. A névtelen hősöket és az orosz katonákat közös kriptába temetik. Addig is a felszínre hozott és nyugalomban megzavart holttesteket friss koporsókba teszik. A koporsók száza várnak most újabb és újabb hősökre, akiket a tervrajz szerint fognak újból eltemetni a megszüpített hősökhez méltó új temetőben. P.

— **A Szloga nyári ünnepélye** vasárnap, augusztus 24-én tartatik meg a Gyárudvar kerthelyiségeiben, rossz időjárás esetén a nagyteremben. Délután különböző szórakoztatások, este pont 8 órakor művészies műsor. Belépődíj 10 lei, plusz adó.

— **Az Előre evezősegylet** gardenpartiját fényes keretek között ma, augusztus huszonharmadikán, szombaton este nyolc órai kezdettel tartják meg. A rendezőség meghívókat nem bocsátott ki és a garden-partin vendégeket szívesen lát.

— **Áramszünetelés.** A temesvári villanytelep igazgatósága közli: vasárnap, augusztus 24-én ki lesz kapesolva az áram déli 12 és egy óra között az egész Józsefvárosban.

— **Roth Hans Ottó dr. a királynál.** Roth Hans Ottó drt, a romániai németek vezérét, az uralkodó tegnap Szinajában kihallgatáson fogadta. A kihallgatás során a király a kisebbségi politikussal az ország gazdasági helyzetéről és a kisebbségi problémáiról beszélgetett.

Megnyílt

EL-BE harisnyaház

gyárvárosi fiókja

Kossuth-tér (Marokkaner-ház)

**Harisnyák, keztük, kötött-
árak, selyemfehérneműek**
gyári lerakata.

Nagy alkalmi vétel kötöttárakban

20% engedmény

Kériük kirakataink megtekintését!

— **Tizenegy éves bandita emberte** lensége. A párisi Journal szinte hitetlenül hangzó bűnözési esetről számol be. A lap metzi tudósítójának jelentése szerint egy tizenegy éves fiatal éves kis pajtását az erdőbe csalta ahol hirtelen földre teperte és reátérdelt. Azután ökölrel a kisfiu arcába csapott úgy, hogy a fiucska pillanatra elvesztette eszméletét. A tizenegy éves bandita erre drótkötelet szorított áldozata nyaka köré és az egyik fát fel akarta akasztani. A halálra rémult hat éves gyermek sikoltozni kezdett és amikor támadója látta, hogy áldozatát nem tudja elhallgattatni, nagy erővel védekező fiucska ott hagyta és elmenekült. Néhány órával később járókelők találták meg a gyermeket eszméletlenül a fa alatt. A fiucska sírva adta elő a borzalmas eseményt és hangoztatta, hogy támadójának nevét nem tudja. Csak annyit tudta, hogy a tizenegy éves támadó bátyja legutóbb autóbaleset érte. A rendőrség most széleskörű nyomozást indított, de eddig semmiféle nyomra nem akadt. A hatóság még csak nem is sejti, hogy a kegyetlen fiu mit célozott kis áldozatának megkínzásával.

— **Megadózott holttestek.** Finzer Ferenc és Isler Jakab ujjalusi önkéntes tűzoltók, mint ismeretes, grabáci autóbusszkatasztrófanál olyan súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy temesvári közkórházban meghaltak. A családok legnagyobb meglepetésére, közkórház sebészeti osztálya csak úgy volt hajlandó kiadni a holttesteket ha Finzer Ferenc családja 48.000 leit, míg Isler családja 65.000 leit fizet közkórháznak. A családok lefizették követelt összeget, mire elszállíthatták halottjaikat, azonban a kórház eljárása miatt feljelentést tettek.

MOZI

Belvárosi Mozi:
Szombat, vasárnap, hétfő,
augusztus 23, 24, 25.

Gyárvárosi Mozi:
Kedd, szerda,
augusztus 26, 27.

Erzsébetvárosi Mozi:
Csütörtök, augusztus 28.

Mehalai Mozi:
Szombat, augusztus 30.

Fehér párdúc

Szép, exotikus, drámai
mese, tele szenvedéllyel,

A főszerepekben:
Lupe Velez, Lon Chaney,
Estelle Taylor

Monopol:
Metro-Goldwyn, Oradea

Az előadások kezdete a
Belv. és Gyárv. Moziban 6 és
9 órakor. Vasárnap 4, 6 és 9
órákor. Az előadás kezdete
az Erzsébetvárosi Doina
Moziban este fél 9 órakor.

Rádió

Szombat. (Augusztus 23.) Budapest. 9 óra 15: A rádió házinégyesek hangversenye. 12 óra: Szalonzenekari hangverseny. 5 óra 30: Gramofonzene. 6 óra: A székesfővárosi zenekar hangversenye. 8 óra: Nagy Izabella magyar nótákat énekel Rác Béla és cigányzenekarnak kíséretével. 9 óra: Kovács Ador humoros konferánsz. 9 óra 45: A Rékai Miklós szalonzenekar hangversenye. 10 óra 15: Katona-zene. **Bécs.** 11 óra: A Geiger-zenekar hangversenye. 1 óra: Gramofonzene. 3 óra 15: A Wacek-zenekar szórakoztató hangversenye. 6 óra 20: Braun Henrik öt Loewe balladát énekel. 8 óra: Pollák Róbert herceg-énekes hangversenye. 8 óra 30: Lancelot és Sauderein, régi flamand színmű első felvonásában. utána Molnár Ferenc Csenedélet című operetnének előadása, majd szórakoztató zene. **Breslau.** 7 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 30: Kabór-előadás közvetítése. 10 óra 30: Jazz Berlinből. **Belgrád.** 10 óra 30: Gramofonzene. 12 óra 35: Rádiózenekar hangversenye. 7 óra 30: Harmonikázás. 8 óra: Szlovén dalok. 9 óra: A rádiózenekar hangversenye. 1 óra 15: Kávéházi zene, utána gramofonzene. **Bukarest.** 5 óra: Rádiózenekar hangversenye. 7 óra: Gramofonzene. 8 óra: Dalest. 8 óra 40: Hegedűjáték. 9 óra 30: Táncczene. **Kattowitz.** 8 óra 15: Népszerű hangverseny. 11 óra: Táncczene. **Morva-Ostrau.** 7 óra 30: Szórakoztató hangverseny Prágából, utána Kávéházi zene. **Toulouse.** 6 óra: Táncczene. 7 óra: Szórakoztató zene. 8 óra 15: Spanyol dalok harmonika kísérettel. 9 óra: Operarészletek. **Marsó.** 8 óra 15: Népszerű hangverseny. 11 óra: Szórakoztató és táncczene.

Vasárnap. (Augusztus 24.) Budapest. 9 óra: Kozmetika. 10 óra: Református istentisztelet. 11 óra: Görög katolikus istentisztelet, utána az opera zenekarának hangversenye. 2 óra: Gramofonzene. 4 óra: Gramofonrészletek magyar zeneírók műveiből. 5 óra 10: Könyvnyitási zene. 6 óra 45: Szórakoztató hangverseny. 8 óra: Előadás a stúdióból, utána Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. **Bécs.** 11 óra 10: Szimfonikus hangverseny. 1 óra: Zene. 3 óra 30: Zenekari hangverseny. 7 óra: Kamarazene. 8 óra 10: Fall Leó Brüdertől fejn című operettjének előadása, utána zenekari hangverseny. **Breslau.** 7 óra 10: A rádiózenekar hangversenye. 10 óra 30: Táncczene. **Belgrád.** 9 óra: Pravoszláv istentisztelet. 10 óra 30: Gramofonzene. 12 óra 30: Nemzeti dalok. 4 óra: Szórakoztató zene. 5 óra 30: Hegedű és harmonikaduo. 8 óra: Zenekari hangverseny. 9 óra: Verdi Raviata című operájának előadása gramofonlemezekon. **Bukarest.** 10 óra 30: Egyházi zene. 12 óra 15: Gramofonzene. 4 óra: Román zene. 6 óra 15: Szórakoztató zene. 6 óra 45: Gramofonzene. 8 óra 45: Zongorahangverseny. 9 óra 45: Táncczene. **Kattowitz.** 7 óra 25: Szórakoztató zene. 8 óra 15: Szimfonikus hangverseny. 11 óra: Táncczene. **Morva-Ostrau.** 10 óra 45: Gramofonzene. 8 óra: Fuvóshangverseny. 10 óra 20: Magyar cigányzene Pöstyénből.

Színház

Aradon megalakult a magyar színpártoló egyesület és hasonló tárgyalások folynak Temesvárott is

Aradon a magyarság nagy érdeklődése mellett megalakult a magyar színpártoló egyesület. Az alakuló ülésen Vas Gusztáv elnök, aki kifejtette, hogy a jelenlegi körülmények között a magyarság kötelessége a magyar színházat fentartani és annak életlehetőségét biztosítani. Nézete szerint a színpártoló egyesületnek önállóan kell működni. A színpártoló egyesület tagjait nem akarja havi illetményekkel megterhelni, hanem minden tag tagsági díj helyett bérlet lesz a színházban olyképpen, hogy tagsági díj helyett az általa elfoglalandó színházi ülőhely árának kétszeresét befizeti. Ennek ellenében tizenkét szelvényből álló jegyfuzeteket kap és az egyes szelvényeket husz százalékos engedmény ellenében színházi jegyre váltja be a színházi pénztár. Így

tehát, ha a színházi előadások meg is szakadnának, anyagi veszteség nem érhet senkit. Minden magyarnak — mondotta Vas — kötelessége, hogy anyagi és erkölcsi támogatásban részesítse a konceszionált színgazdát. Ezután felvette a kérdést, hogy az egybegyűttek szükségesnek látják-e a magyar színpártoló egyesület megalakítását, amelyre egyhangú igen volt a válasz. Jóváhagyták erre az alapszabályokat, megválasztották a vezetőséget, amelyben Arad magyar társadalmának kitűnőségei foglalnak helyet. A megalakult aradi magyar színpártoló egyesület most megkezdte a szervezkedését, hogy a magyar színház működését biztosítsa. Temesvárott is folynak már az előkészületek a színpártoló egyesület megalakulására.

Közgazdaság

Új sörlerakat létesül a Bánságban a kartell keretein kívül

Bukarestből érdekes gyáralapítási híre érkezik. Czell Jenő dr. nagyiparos, aki a bukaresti Luther féle sörgyár főrezvényese volt, utóbb azonban ezt az érdekeltségét eladta, ezenkívül pedig a braszó és a temesvári sörgyáraknak is főrezvényese, a fővárosban új sörgyárat létesít. Czell Jenő dr. vállalkozása kívül fog állni a kartellen. Az új gyáralapítási híre a Bragadiru bukaresti sörgyár már mozgolódnak kezd. Bragadiru ugyanis, akit nem kötnek a sörkartell határozmányai, máris érintkezést keresett a Bánságban és legközelebb itt lerakatot létesít.

Nemzetközi bőripari kiállítás Bukarestben. A kormány szeptember hónapban Bukarestben nagyarányú nemzetközi bőripari kiállítást rendez. A kiállítással kapcsolatban Faur Liviusz, a kormányzóság iparügyi osztályfőnökének elnöklété mellett vasárnap, augusztus huszonnegyedikén a kormányzóságon értekezlet lesz. Erre az értekezletre ezután is meghívja a kormányzóság iparügyi osztálya az összes bőrgyárosokat, bőrkereskedőket, cipészeket, eszmiadiákat, nyergeseket és szíjgyártókat. Az értekezleten Faur Liviusz bővebb felvilágosítást nyújt a kiállításról.

A telefon nemzetközi évkönyve. Párisban most jelent meg Anuaire Telefonique International 1930. évi második kiadása, amely praktikus segédeszköze a nemzetközi telefonszolgáltatásnak. A hatalmas évkönyv tartalmazza az összes állomásokat, amelyek gyakran beszélnek külfölddel. A könyv 2700 oldalon német, francia, angol és spanyol szöveggel íródott. Egyben pontos tájékoztatást nyújt a különböző telefonbeszélgetések fájáról és tarifájáról.

Már régebben megnyilvánult a tendencia a sörkartell felbontására, még azok részéről is, akik a kartellen belül vannak. Valószínű most, hogy Czell új sörgyára és a Bragadiru-gyár új bánsági orientációja végleg lökést ad az amugy is gyenge lábán álló sörkartellnek és ez felbomlik. Ugy Czellt, mint Bragadirut az a körülmény készítette erre a lépésre, hogy a kartell drága árainál fogva a sörfogyasztás amugy is visszaesést mutat és így a szabad versenyben, amely offenzíva lesz a kartell ellen is, a közönség járhat jól, mert végre olcsóbb sörhöz jut.

Kereskedelmi egyezmény Amerikával. Bukarestből jelentik, hogy tegnap a külügyminisztériumban az amerikai kereskedelmi megbízott aláírta Románia és az Egyesült Államok között kötött kereskedelmi egyezményt. Az egyezmény a két ország áruinak kedvezményes vámtarifát és egyéb előnyöket biztosít.

Tavasszal felépül a Duna-híd. Bukarestből jelentik, hogy a román-jugoszláv konferencia befejezést nyert. A bizottság tagjai megállapodtak abban, hogy a Duna-hidat Tiganești mellett jövő tavasszal felépítik. Az építési költségek négyszázötven millió leibe kerülnek és azokat a két állam közösen fedezi. Az építkezéseket román mérnök vezeti. A jugoszláv bizottság tagjai tegnap elutaztak Bukarestből.

Devizák árfolyamai. Zürichben a lei 306, Párisban 15.15, Mai magánárfolyamok a következők: Angol font 816.37, dollár 167.65, hollandi forint 67.65, dinár 2.98,20, francia frank 6,60,50, olasz lira 8-90, cseh korona 4.98, német márka 40.12, osztrák schilling 23.75, magyar pengő 29.45, svájci frank 32.65, belga frank 23.45.

A temesvári tőzsde küldöttsége a minisztériumban. A temesvári árutőzsdén tegnap a forgalom lanya volt. Élénk volt ugyan a kínálat, de a vételkedv minimális. Egyedül buzában és tengeriben történt kevés üzletkötés. A 78 kilogramos idei buza métermázsája 409 lei, míg a tengeri métermázsája 310 lei volt. A temesvári árutőzsde ügynökeinek kinevezési ügye már hetek óta Bukarestben van és ezért a tőzsde hétfőn küldöttséget küld a kereskedelemügyi minisztériumba, hogy a tőzsdeügynökök, valamint a tőzsde igazgatósági tagjainak megerősítését elhozza. Stoica János dr., a temesvári tőzsde szindikátusa, tegnap telefonon beszélt a kereskedelemügyi minisztériummal és megtudta, hogy a temesvári tőzsde megbízottait a kereskedelemügyi miniszter kedden kihallgatáson fogadja. Az árutőzsdét Stoica János dr., Pacurariu János dr., a tőzsde titkára és két tőzsdei tanácsstag képviseli. Bizonyos, hogy a tőzsdeügynökök kinevezésével a temesvári tőzsde lényegesen fellendül, mert az ügynökök a vidéket is bekapcsolják majd a tőzsde üzletmenetébe.

A gazdasági terv — plágium. Az Indreptarea, A verescu marsall hivatalos lapja, érdekes plágiummal vádolja Madgearu és Manoilescu minisztereket. Ismeretes, hogy a két miniszter a gazdasági válság megoldására memorandumot készített és azzal a kormány gazdasági bizottsága is foglalkozott. Averescu lapja azt írja, hogy ugy Madgearu, mint Manoilescu szanalási tervei egyeznek az általa hangoztatott gazdasági megoldással és tulajdonképpen plagizáltak.

A tranzitárak ellenőrzése. Vidrihin Sztán államvasuti vezérigazgató utasította a központi vezérigazgatóság több magasrangú tisztviselőjét, hogy utazzanak az egyes határállomásokra és ott a helyszínen vizsgálják meg, vajjon a tranzit árak szabályszerűen érkeznek és mennek ki az országból. A vezérigazgató egyben utasítást adott a teherforgalom menetének ellenőrzésére is.

A budapesti tőzsde jegyzései. (Augusztus 21.) Leszámitolóbank 87.6, Kereskedelmi Bank 104, Angol-Magyar Bank 75, Pesti Hazai 177, Drasche 120, Csáky-Prackfalvi —, Urikányi 93.5, Rima 66.3, Salgó 36.6, Általános Készlet 517.5, Beocsini —, Spodium —, Szikra —, Ganz-Danubius 85, Magyar cukor 98.1, Délcukor 100, Lipták —, Egis 10.5, Nóva —, Temesvári Szesz —, Temesmesvári Sör —.

Corpul Portareilor Tribunalului Timisoara

No. 3475-1929.

Publicatie de licitatie

Subsemnatul portarel aduc la cunostinta publica, ca in urma deciziei cu No. G. 10832-929 al Judecatoriei Urbane Timisoara, in favoarea lui Ludovic Schnabl si fiul repr. prin Dr. Francisc Winkler avocat in Timisoara pentru suma de 700 Lei capital, interes 12 % dela 1 Sept. 1928 si pentru spese in 509 Lei deja staverite si cele ce se vor mai stabili, se fixeaza termen pentru efectuarea licitatiei pe ziua de 24 Sept. 1930 ora 3 in Timisoara II., Str. Fortunei 25 pe cand si unde se vor vinde prin licitatie obiectele secestrate si anume: mobile de casa pretuite in suma de 4300 Lei.

Timisoara, la 26 August 1930.

A. Goian
portarel

Apróhirdetések

Egy szó ára három lei, vastagabb betűvel öt lei, legkisebb apróhirdetés harminc lei.

A hirdetési díj minden esetben előre fizetendő, mert a számlakiírás és pénzbeszedő elküldése költséggel jár.

Az este hat óráig behozott apróhirdetések másnap reggel már megjelennek, az este hat óra után beküldött apróhirdetések másnap reggel csak husz százalék felárral jelenhetnek meg, vagyis ebben az esetben a legolcsóbb apróhirdetés ára harminchat lei.

Mindazoknak, akik állást keresnek vagy akik elfoglalható állást hirdetnek, apróhirdetését ötven százalékos kedvezménytel közöljük. Tesszük ezt, hogy a nagy munkanélküliség közepette az állásközvetítést olcsóbbá tegyünk. Az ilyen állásközvetítő hirdetés ára tíz szóig tizenöt lei.

Előfizetőinknek azt a kedvezményt nyújtjuk, hogy ugyanazon apróhirdetés másodikzi folytatólagos közlésénél huszonöt, harmadszori közlésénél ötven, negyedszori közlésénél hetvenöt százalék engedményt adunk, ötödször pedig díjmentesen közöljük.

Jeligés hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jeligével ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni.

Józsefvárosban apróhirdetéseket eredeti áron felvesz a Déli Hírnap részére: March-trafik, Küttel-tér 1.

A Gyárvárosban: Kardos-trafik, Kossuth-tér, Gránátos-utca sarok.

Ne állja fel hangzatos reklámoknak, mert ha
jövőjét meg akarja tudni,
csak az
igazi jósnőt
keresse fel
Bonán-utca 16. sz. I. em. ajtó 2

Házasság

Férjhez menne

intelligens, középkorú nő, pár száz ezer lei és komplett lakásberendezéssel idősebb intelligens uriemberhez, kinek vagyona, vagy nyugdíja van. Kalandorok, ügynökök kíméljenek. Teljes című leveleket „Öszinte” jeligére a kiadóba kérek. (2393)

33 éves özvegyember

rom. kath. önálló iparosmester, egy leány és fiu gyermekkel, saját házzal, nősülés céljából megismerkedne komoly leánnyal vagy fiatalasszonnyal, ki hozománnyal rendelkezik. Cimeket „Önálló iparos” jeligére a kiadóba kérek. Diszkrécio biztosítva. (2460)

Alkalmazás

Pénztárnoknő

ki a könyveléshez is ért. kezdő fizetéssel felvétetik. Cimeket „Szorgalmas” jeligére kérek. (2474)

Mindenes szakácsnő

ki a főzést tökéletesen érti, azonnali belépésre keresek. Berger János, III., Hattyu-utca 28. (2410)

Földrengés

Írta: KUBAN ENDRÉ

4 Déli Hírnap eredeti regénye

29. folytatás.

Mikor a plébánia elé értek és Bálinték bucsuzkodtak, az öreg nagyot sóhajtott.

— Ippeg most következne azonban a legnehezebb dolog, aszondom, merhát meg is kéne irni a dógot Flórisnak abba a Szibérijába. De ippeg száradjon el a kezem, ha merszem van neki ezt megirni. Én nem szakasztom meg neki a szívit, aszondom.

A plébános megnyugtatta:

— Ne aggódjon emiatt, Bálint, majd írok én a Flórisnak. Papnak való dolog ez ugyanis.

A kisasszonyka is beleavatkozott:

— A gyerekekről meg majd én írok neki és megnyugtatom, hogy ne félse őket.

Már éjszaka volt és Fertályos Bálint is aludt már, amikor kinyitott a Gomolygó-ház kisajtaja és azon kilépett az utcára Arkádij Pjotrovics Hruboj. Ugy osont ki a házból, mint valami tolvaj. Mikor már kint volt, előredugta a fejét és szemével belekémlelt a sötétségbe, hogy nem jár-e valaki az utcán. Mikor meggyőződött róla, hogy semerre nincsen senki, elindult utjára. Nem mert azonban most sem teljesen kilépni az utra, hanem a házak fala mellett settenkedett.

Ment, ment és végre a csendőség előtt állapodott meg. Bekémlelt. Az egyik szobában világos volt. Ott virrasztott az egyik csendőr valami ujság mellett. Éjjeli inspekción tartott.

A muszka hirtelen elhatározással benyitott a házba és egyenesen az őrszobába tartott.

— Jó estét kívánok. — toppant a meglepett csendőr elé.

A csendőr letette az ujságot, ránézett a belépőre, akit jól ismert és az egész faluval együtt csak Árpádnak hívott, ahogy Bálint bácsi elkeresztelte.

— Jó estét neked is, Árpád, — válaszolta a csendőr — talán valami baj van, hogy ilyen késő este a csendőrségre jössz? Ellopták a csikókat, vagy más jószágokat?

— Nem, kérem, nem loptak nálunk.

— Hát mi történt?

— Csak azért jöttem, hogy megkérjem a csendőr urat, tessék engem becsukni.

— Micsoda! — csodálkozott a csendőr.

— Tessék engem lecsukni, — ismételte a muszka komoly hangon.

— Miért?

— Mert én vagyok az oka, hogy meghalt Gomolygóné.

A csendőr, aki eddig nyugodtan ült a székén, hirtelen fölugrott.

— Te?

— Én.

— Megölted?

— Én vagyok az oka, hogy meghalt.

— Meggyilkoltad? Azt kérdezem.

— Nem gyilkoltam meg, de mégis bűnös vagyok abban, hogy meghalt.

— Nem értem a szavaidat, Árpád. Beszélj világosan.

A muszka nagyot sóhajtott, aztán beszélt.

— Ugy volt az, kérem, hogy Gomolygóné mindig nagyon jószívű volt hozzám. Szívesen beszélt velem, barátságos volt. Nekem odahaza Szibériában van feleségem, csendőr ur, de hát az asszony messze van és én meg husból és vérből való vagyok. Az Örzse asszony talán maga is hibás volt benne az irántam való jószágával, de a vége az lett, hogy belegabalyodtam.

— A szeretőd lett?

— Nem, kérem. Nem olyan asszony volt az, mint sok hadiözvegy, aki összeadja magát a muszkájával. Tisztességes felesége volt az mindig Gomolygó Flórisnak. És én nem is mertem volna vele kikezdeni, csendőr ur, pedig szerettem. De nemesak őt tiszteltem, hanem a saját feleségem ellen sem akartam véteni.

— Hát ha nem volt köztetek semmi, akkor miért volnál te bűnös az ő halálában.

— Ugy volt kérem, hogy tegnap nagy arató ünnep volt és a végén este mulatságot tartottak a nagykoetsmában.

— Tudom.

— És Bálint bácsinak nagy kedve volt mulatni és engem is ott tartott és itatott reggelig. Aztán mikor hazamentünk, mindjárt kihajtottam a mezőre az asszonnyal együtt, hogy megkezdjük a behordást. Meg is raktuk a kocsit buza-keresztekkel és elindultunk hazafelé. A kocsit tetején az asszonynak egészen mellettem kellett ülni. Testének forrósága fölforralta a véretem. Az asszony az egész uton úgy beszélgetett velem, mint máskor is szokta, de én egyre csak arra gondoltam, hogy jó volna magamhoz szorítani, megölelni és megcsókolni. Akármiről is beszélt, én mindig csak erre gondoltam, mert éreztem, hogy a tűz az ő testéből, hogyan ömlik át az én testembe és perzseli minden esep véretem. És már közeledtünk a faluhoz, amikor nem tudtam tovább uralkodni magamon.

— Mit csináltál?

— Hirtelen átöleltem balkarommal a nyakát, magamhoz rántottam és megcsókoltam a száját.

— És az asszony türe?

— Nem türe, kérem.

— És aztán te dühödben lelökted a szekérről a lovak közé és úgy történt a szerencsétlenség, ugye, Árpád?

— Nem, kérem.

— Hát, hogy történt?

— Ugy történt, hogy az asszony a csók után előbb ráütött a kezemre, amellyel a nyakát körülfogtam, aztán meg ellökött magától. Én erősen ültem a szekér tetején, kiesít megintogtam ugyan, de a lökéstől maga az asszony elvesztette az egyensúlyát és lebukott a lovak közé. Én utána kaptam, Isten en-

gem úgy segítjen, hogy ezt megtettem, de már a kezem csak levőgöt fogott. Azonnal megállította a szekeret, de mire a lovak megállottak, a nehéz kerék már keresztülment a szerencsétlen asszonyon (Folyt. köv.)

Keresek

rendszerető, tiszta mindenese leányt szeptember 1-re. Ugyanott minden 4. napra egyszerű tisztasszony beteg mellé felvétetik. II. Uri-utca 27. (2473)

Állást keres

Kutmester

kutak készítését jutányosan vállalja. II. Dobos-u. 10. (2461)

Adás-vétel

Egy 250 Raleigh motor

jó karban és egy rövid bécsi zongora nagyon olcsón eladó. III., Király-utca 50. (2444)

Uj ház

mely áll 2 szoba, 2 konyha, és élőkamrából évi jövedelem 20.000 le. 130.000 leiért eladó. Érdeklődni Petőfi-csárdában. (2375)

Antik butorok

szekrény, asztal, székek, trümp megvételre kerestetnek. Cím a kiadóban. (2037)

Csónak motorok
bármely csónakra szerelhetők, megérkeztek KALDOR-cégnél, Szt. György-tér

Ház

üzlethelyiség, két szoba, mellékhelyiség, — daráló malom — eladó. Kamarás János, Rónác, Hertelendy-utca 17. (2454)

300 □-öl házhely

mindenáron eladó. Hertelendy, Ur szentes. (2468)

Ebédlő

kifogástalan állapotban és egy széles ottomán jutányos áron eladó. Cím a kiadóban. (2090)

Butorok

gyönyörű szép hálószobák nagyon olcsón kaphatók. Kováts műasztalosnál. III., Király-utca 50. (2449)

Fürdőkád

kitünő állapotban jutányos áron eladó. Cím a kiadóban. (2340)

Lakás

Két szobás

lakás fürdőszobával, villany- és vízvezetékekkel azonnalra kiadó. III., Hattyu-utca 40. Ferenczi (2476)

Kiadó

két szobás parkettás lakás. II. Kossuth-tér 4. (2477)

Vidéki idősebb urinő

keres magyar vagy német idősebb uricsaládnál vagy urinőnél egy hónapra butorozott szobát teljes ellátással, hol kert vagy virágos udvar van. Ajánlatokat „Idősebb urinő” jeligére a kiadóba kérek. (2475)

Nem ráta!

De készpénzért olcsón vásárolhat férfi-, flu- és gyermekruhát

FUCHS ruhaüzletében, Józsefváros, Skudier-tér 5. sz. a.

Trenchcoat	Lei 1400—
Pérföltöny	990—
Kammgarn-öltöny	1500—
Gummkabát	680—
Csikosnadrág	395—
Munkásnadrág	105—
Gyermeköltöny	170—